

Zainwestujmy razem w środowisko

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Poprawa jakości powietrza
Aspekty ochrony środowiska - uwarunkowania prawne
dla osób fizycznych

Plan prezentacji

1. Definicje (zanieczyszczenia, emisja wysoka i niska, smog)
2. Przyczyny niskiej emisji
3. Skutki niskiej emisji
4. Aspekty prawne
  - a. Pakiet antysmogowy
  - b. Prawo Ochrony Środowiska
  - c. Ekoprojekt – etykiety produktów

Zanieczyszczenia

PRODUCENCI
zanieczyszczeń powietrza

Emisja wysoka i niska

Smog

- ✓ Pojawia się zwykle na obszarach, gdzie występuje tzw. „niska emisja”.
- ✓ Smog zalega również na obszarach poza dużymi miastami, dotychczas uważanych za czyste, pełniących funkcje rekreacyjne lub nawet uzdrowskowe np.: Zakopane, Podbeskidzie – skupiska domów ogrzewanych paliwem złej jakości.

Poważny problem o charakterze:

- społecznym
- gospodarczym
- środowiskowym

Źródło: Światowa Organizacja Zdrowia (WHO)

Przyczyny niskiej emisji

- **Nieefektywne spalanie paliwa** – brak odpowiedniej ilości tlenu niezbędnego do spalania np. w skutek ograniczenia przepustowości komina (brak czyszczenia to wydzielanie węgla tlenku CO, potocznie zwanego czadem)
- **Spalanie paliwa o niskiej jakości** – często użytkownicy kotłów kupują tanie paliwo np. muły, floty lub wykorzystują odpady (śmieci), **ale ...**
  - **Pamiętaj:**
    - opału o niskiej jakości trzeba spalić więcej
    - oszczędności finansowe są niewielkie
    - wzrasta ilość zanieczyszczeń emitowanych do powietrza
    - uwzględnij koszty przyszłego leczenia

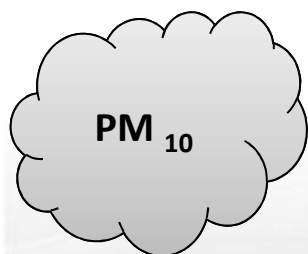

Skutki niskiej emisji

LICZY SIĘ
zdrowie

Skutki smogu i niskiej emisji

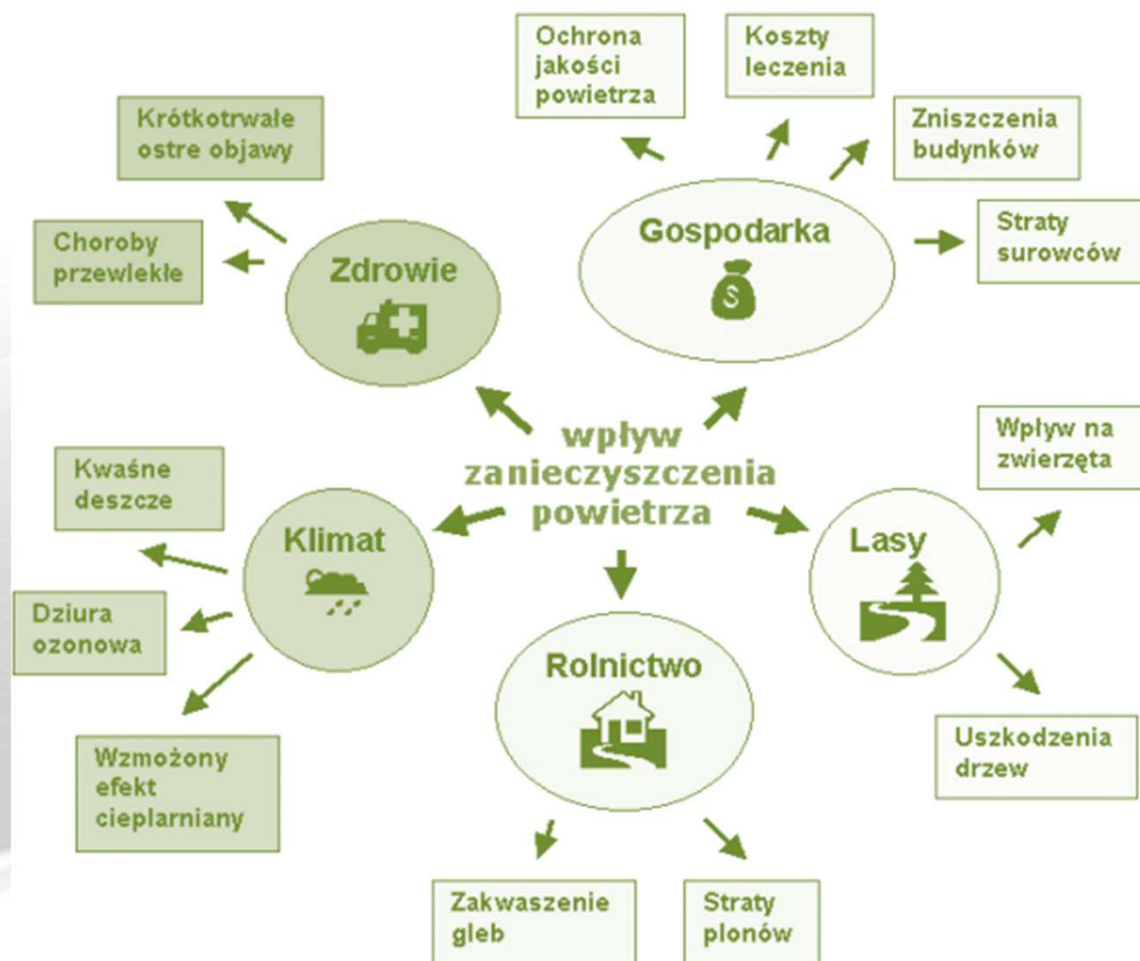
- Drobne pyły o wielkiej sile rażenia: PM_{10} , $PM_{2,5}$, $PM_{1,0}$:
- są bardzo drobne - **wnikają do wnętrza organizmu**
- mają silne właściwości sorpcyjne przez co mogą przenosić inne zanieczyszczenia np. metale ciężkie, WWA (benzo(a)piern)
- powodują choroby **układu oddechowego, nowotwory, choroby serca i naczyń krwionośnych**
- **pyły o średnicy 0.1 μm przenikają także poprzez barierę łożyskowo-naczyniową do płodu. Dzieci mają wówczas 4 razy większe szanse zachorowania na astmę, czy alergię**

pyły zawieszone

Skutki smogu i niskiej emisji

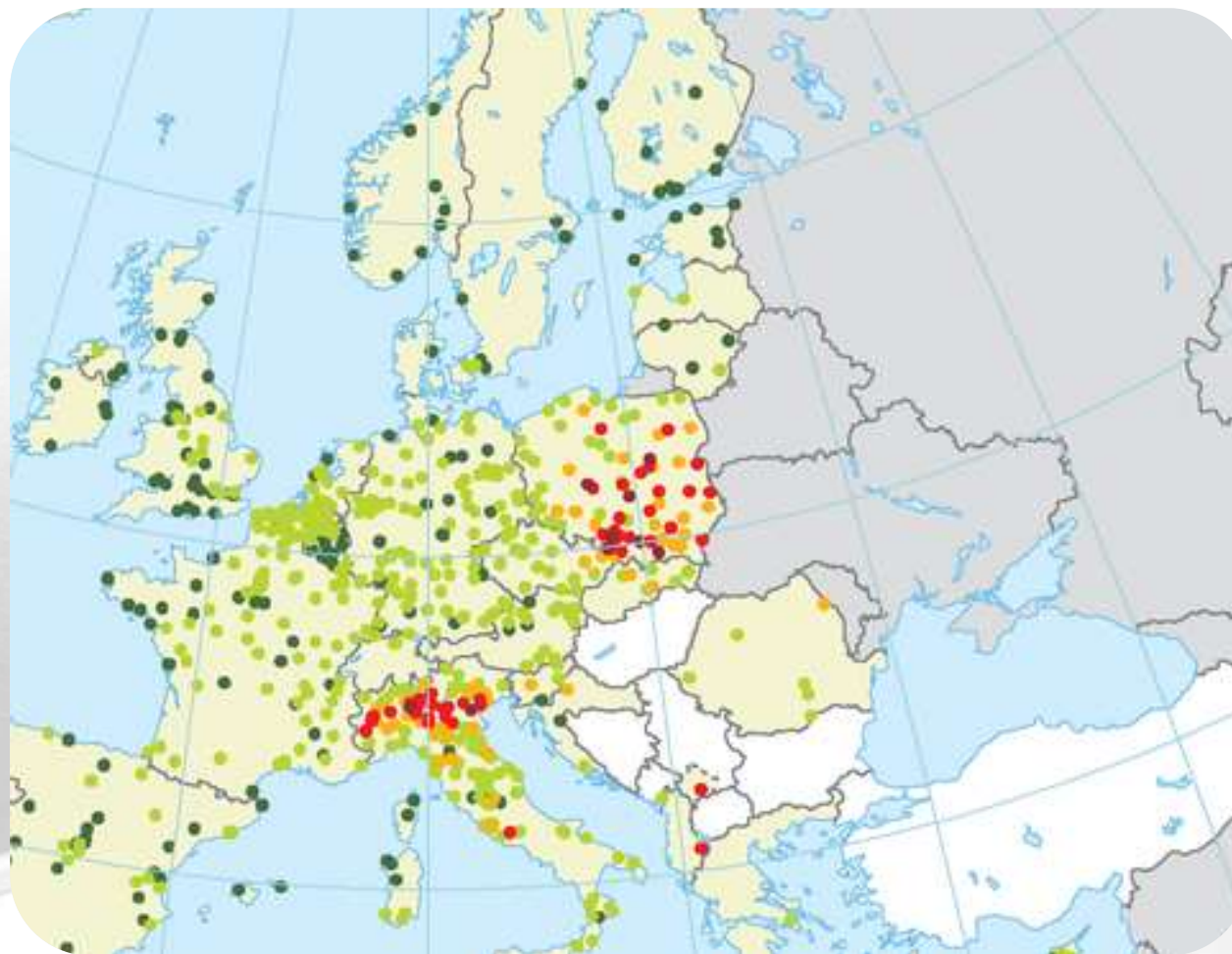

W Polsce z powodu chorób wywołanych zanieczyszczonym powietrzem

rocznie umiera
ok. 45 000 osób
czyli 15 razy więcej niż w
wypadkach drogowych !!!

Źródło: Krakowski Alarm Smogowy

Jakość powietrza w Polsce

Roczne średnie stężenie PM_{2,5}

µg/m³

- ≤ 10
- 10-20
- 20-25
- 25-30
- > 30

Aktualne informacje o jakości powietrza można znaleźć na portalu Głównego Inspektora Ochrony Środowiska oraz w aplikacji na urządzenia mobilne

Obraz: <http://https://www.eea.europa.eu/pl>

Zainwestujmy razem w środowisko

Rzeczpospolita
Polska

WOJEWÓDZKI FUNDUSZ OCHRONY
ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ

Unia Europejska
Fundusz Spójności

10

Jakość powietrza w woj. wielkopolskim

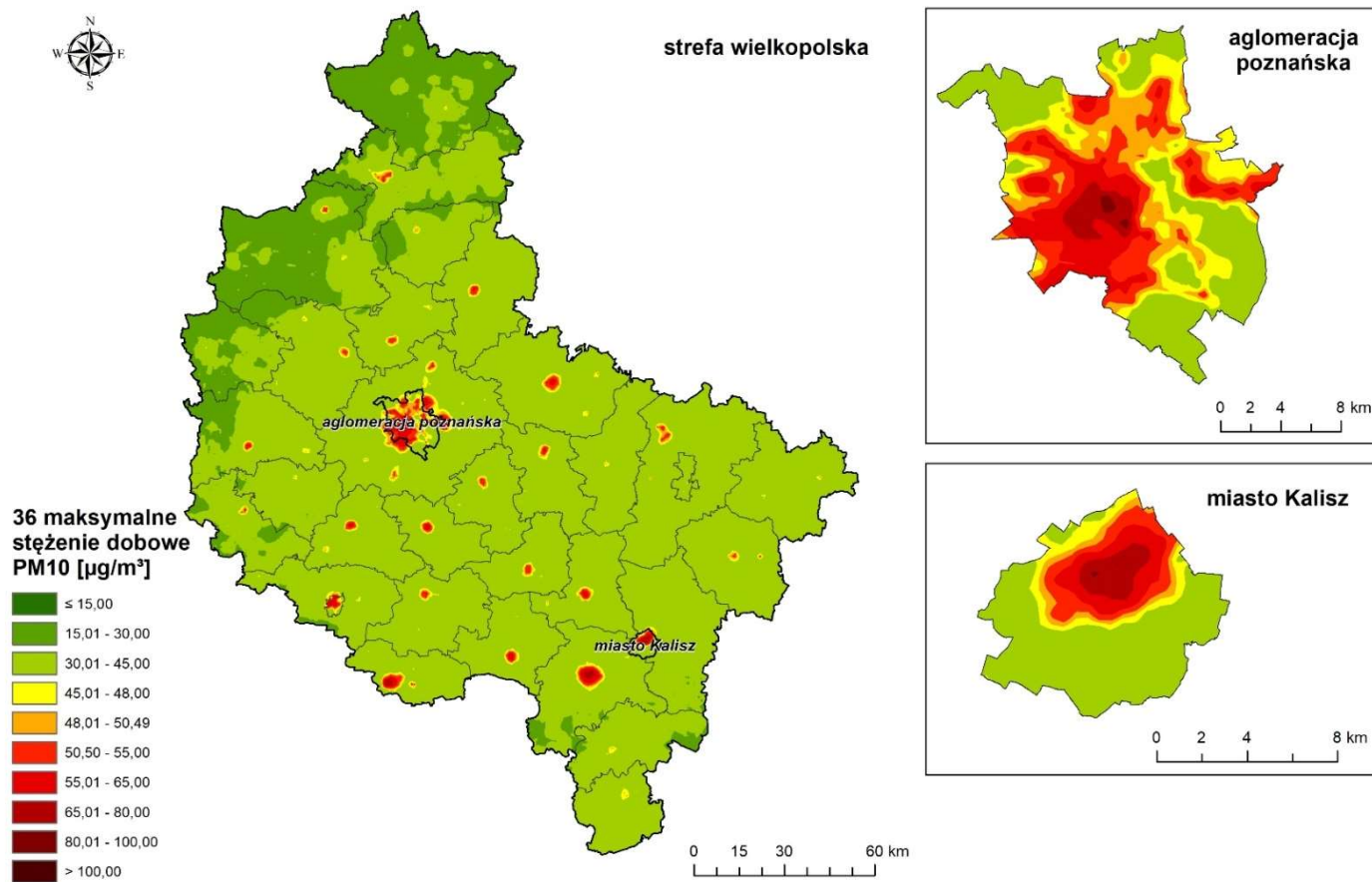
Tab. Zanieczyszczenia dla których normy jakości powietrza zostały przekroczone w 2017 r.

NAZWA STREFY	PM10 - 24	BaP	PM2,5
Aglomeracja Poznańska	C	C	A
miasto Kalisz	A	C	A
strefa wielkopolska	C	C	C

Ocena jakości powietrza realizowana jest w oparciu o pomiary jakości powietrza wykonywane metodami referencyjnymi oraz wyniki modelowania matematycznego.

Zaliczenie strefy do **klasy C** oznacza konieczność wykonania programu ochrony powietrza.

Jakość powietrza w woj. wielkopolskim

Rys. Rozkład stężeń 24 – h pyłu PM10 dla 2017 r.

Aspekty prawne

Pakiet antysmogowy

Dnia 17 stycznia 2017 r. Rada Ministrów zaakceptowała pakiet rozwiązań, które mają przyczynić się do poprawy jakości powietrza w Polsce:

- przyjęcie **norm jakości dla węgla**,
- wprowadzenie **niższych cen prądu** wykorzystywanego na cele ogrzewania w okresie mniejszego zapotrzebowania,
- obniżenie akcyzy na samochody hybrydowe i całkowite zwolnienie z niej aut elektrycznych,
- **dopłaty do wymiany starych kotłów**,
- obowiązek **podłączania do miejskiej sieci** ciepłowniczej tam, gdzie to możliwe,
- ewentualną **pomoc społeczną** dla osób i rodzin, które nie będą mogły udźwignąć kosztów czy formalności związanych z wymianą starego systemu grzewczego, a następnie kosztów utrzymania nowego.

Aspekty prawne

Ustawa Prawo Ochrony Środowiska (POŚ)

poziomy dopuszczalne
niektórych substancji
w powietrzu

obowiązek pomiarów
poziomów substancji w
powietrzu

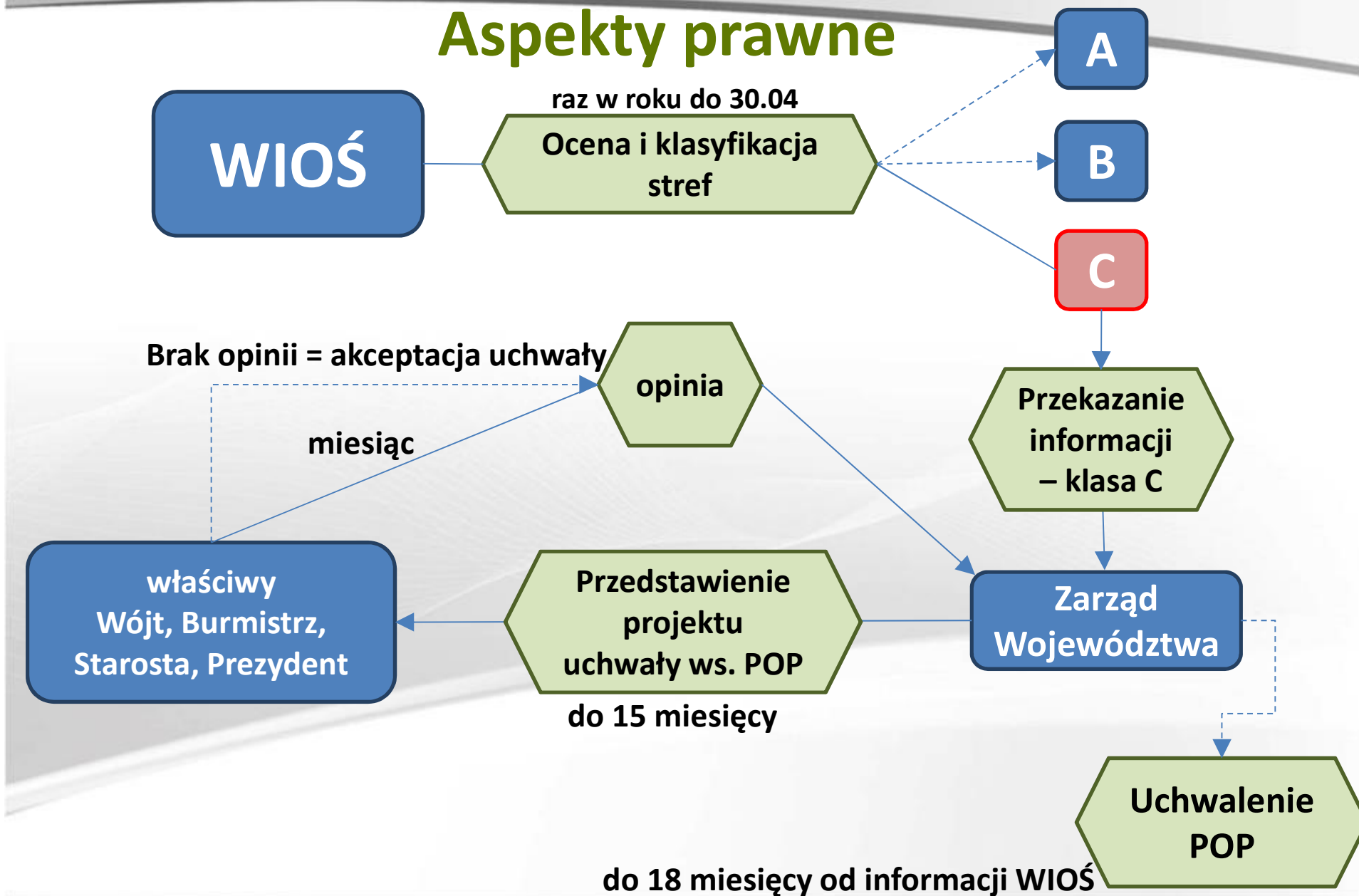
POŚ

podział obszaru kraju na
strefy **(46 stref w Polsce)**,
klasyfikację stref

Konieczność przygotowania
i realizacji **Programów
Ochrony Powietrza (POP)**

Aspekty prawne

Aspekty prawne

POŚ - Działania lokalne

Znowelizowany art. 96 POŚ daje podstawę do działań lokalnych, w tym podejmowania uchwał antysmogowych

Uchwała może określać:

- **granice obszaru**, na którym wprowadza się ograniczenia lub zakazy
- **rodzaje podmiotów lub instalacji**, dla których wprowadza się ograniczenia lub zakazy
- **rodzaje lub jakość paliw dopuszczonych do stosowania** lub których stosowanie jest zakazane na obszarze, lub parametry techniczne lub rozwiązania techniczne lub parametry emisji instalacji, w których następuje spalanie paliw, dopuszczonych do stosowania na tym obszarze

Uchwały antysmogowe w Wielkopolsce

- Uchwała nr XXXIX/941/17 Sejmik Województwa Wielkopolskiego z dnia 18 grudnia 2017 r. w sprawie wprowadzenia, na obszarze **województwa wielkopolskiego**, ograniczeń lub zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw,
- Uchwała nr XXXIX/942/17 Sejmik Województwa Wielkopolskiego z dnia 18 grudnia 2017 r. w sprawie wprowadzenia, na obszarze **Miasta Poznania**, ograniczeń lub zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw,
- Uchwała nr XXXIX/943/17 Sejmik Województwa Wielkopolskiego z dnia 18 grudnia 2017 r. w sprawie wprowadzenia, na obszarze **Miasta Kalisza**, ograniczeń lub zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw.

Uchwały antysmogowe w Wielkopolsce

- Od 1 maja 2018 r. zakaz stosowania najgorszej jakości paliw stałych (np. bardzo drobnego miazu lub węgla brunatnego czy flotokoncentratu).
- Wszystkie nowe kotły po 1 maja 2018 r. będą musiały zapewnić możliwość wyłącznie automatycznego podawania paliwa, wysoką efektywność energetyczną oraz dotrzymanie norm emisyjnych. Nie będą mogły również posiadać rusztu awaryjnego oraz możliwości jego zamontowania.

Kotły zainstalowane przed wejściem w życie uchwał antysmogowych i niespełniające ich wymagań będą musiały być wymienione w 2 etapach:

- **Do 1 stycznia 2024 r.** – w przypadku kotłów bezklasowych
- **Do 1 stycznia 2028 r.** – w przypadku kotłów spełniających wymagania dla klasy 3 lub 4 według normy PN-EN 303-5:2012

Kotły tzw. 5 klasy, zainstalowane przed wejściem w życie uchwał, będą mogły być użytkowane **dożywotnio**. Ponadto miejscowe ogrzewacze pomieszczeń (piece, kominki, kozy) zainstalowane przed wejściem w życie uchwał antysmogowych i niespełniające ich wymagań będą musiały być wymienione **do 1 stycznia 2026 r.**

Aspekty prawne

*Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów
z dnia 1 sierpnia 2017 r.
w sprawie wymagań dla kotłów na paliwo stałe*

Wyeliminowanie z rynku palenisk
niepełniających podstawowych
norm w zakresie emisji pyłu i innych
szkodliwych związków
**Parametry emisji zanieczyszczeń do
powietrza określone w
rozporządzeniu
odpowiadają wymaganiom klasy 5
według normy PN-EN 303-5:2012**

robert-wojciechowski.jpg

Aspekty prawne

Rozporządzenie

Obowiązuje od
1 października
2017 r.

Zmienia wymagania dla kotłów paliwowych produkowanych i instalowanych w Polsce i określa m.in.:

- ✓ szczegółowe wymagania dla **wprowadzanych do sprzedaży** oraz do **użytkowania** kotłów na paliwo stałe o znamionowej mocy cieplnej o wartości **od 0 do 500 kW** (gospodarstwa domowe oraz małe i średnie zakłady)
- ✓ **wyeliminowanie z rynku** palenisk niespełniających podstawowych norm w zakresie emisji pyłu i innych szkodliwych związków
- ✓ **zakaz stosowania rusztu awaryjnego** (spalanie odpadów)

DO 1 STYCZNIA 2020 r.
wymagania dla kotłów
w zakresie granicznych wartości
emisji wskazują przepisy nowego
rozporządzenia

OD 1 STYCZNIA 2020 r.
obowiązują wymogi
Ekoprojektu

Aspekty prawne

Ekoprojekt

- ✓ określa wymogi maksymalnego **zużycia energii** oraz innych czynników dla wybranych grup produktowych (np. **graniczne wartości emitowanych zanieczyszczeń**)
- ✓ wprowadza obowiązek stosowania **etykiet energetycznych**
- ✓ wprowadza obowiązek **udostępniania danych technicznych produktu** (kart produktu)

